

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Piotra i Pawła w Kaszycach w okresie proboszczowania ks. Tadeusza Kulaka w latach 1971-2002

STRESZCZENIE

Niniejszy artykuł przedstawia historię parafii rzymskokatolickiej pw. Św. Piotra i Pawła w Kaszycach w okresie kiedy jej proboszczem był ks. prał. Tadeusz Kulak a więc w latach 1971-2002. Oprócz krótkiego życiorysu księdza proboszcza została ukazana działalność parafii w różnych dziedzinach duszpasterskich, poczynając od kwestii gospodarczo-materialnych, następnie sakramentalnych oraz w zakresie nauczania. W części gospodarczo- materialnej zwrócono szczególnie uwagę na trzy inwestycje: budowę domu katechetycznego, budowę kościoła oraz plebanii. W części sakramentalnej przedstawiono szafowanie sakramentów świętych: chrztu świętego, bierzmowania, Eucharystii, namaszczenia chorych oraz posługi związanej z grzebaniem zmarłych. Przedstawiono również kwestię powołań kapłańskich w parafii. W części poświęconej nauczaniu wskazano na nauczanie katechetyczne z przedstawieniem księży wikariuszy, którzy pracowali w tym okresie w parafii oraz głoszenie słowa Bożego podczas celebracji liturgicznych, ze szczególnym uwzględnieniem rekolekcji świętych.

SŁOWA KLUCZE: Parafia rzymskokatolicka pw. Św. Piotra i Pawła w Kaszycach, ks. Tadeusz Kulak.

Wstęp

Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Piotra i Pawła w Kaszycach zastała erygowana w 1724 roku przez wydzielenie jej terytorium z parafii Pantalowice¹. W momencie jej utworzenia do parafii należała tylko miejscowość Kaszyce.

---

¹ *Rocznik Archidiecezji Przemyskiej 1997 Album, Przemyśl 1997*, s. 384; Zob. S. Rejman, *Zarys dziejów parafii rzymskokatolickiej w Kaszycach (do 1918 r.)*, „Rocznik Przemyski” 33(1997), z. 3, s. 61-63; S. Sowula, *Zarys dziejów wsi Kaszyce do 1944 roku*, Rzeszów 1994, s. 37-41.

W roku 1934 wydzielono gminę Dmytrowice z parafii Kosienice i włączono do parafii Kaszyce². Miejscowości Dmytrowice w latach osiemdziesiątych XX wieku zmieniono nazwę na Olszynka³.

Ponieważ parafia Kaszyce w momencie jej utworzenia była jedną z mniejszych liczebnie parafii w diecezji przemyskiej i posiadała niezbyt wielkie beneficjum, dlatego w XVIII i XIX wieku w parafii dość często zmieniali się proboszczowie a nawet w pewnych okresach miała ona tylko administratorów lub administratorów *ex currendo*⁴. Sytuacja ta zmieniła się w XX wieku. Na przełomie XIX i XX wieku w latach 1894-1904 proboszczował ks. Wojciech Szmyd⁵, budowniczy pierwszego murowanego kościoła w Kaszycach, po nim krótko administratorem *ex currendo* był ks. Szymon Bałaban⁶ w roku 1904, a następnie ks. Stanisław Lechicki⁷ w latach 1904-1910. Po-

² „Kronika Diecezji Przemyskiej” (dalej KDP) 34(1934), z. 3, s. 79.

³ *Monitor Polski* z 1986 r., nr 9, poz. 64.

⁴ S. Rejman, dz. cyt.; S. Sowula, dz. cyt., s. 51 -61.

⁵ *Elenchus*, w: *Schematismus universi venerabilis cleri Saecularis et Regularis Dioeceseos Ritus Latini Premisliensis pro Anno Domini 1905*, Przemysł 1904, s. 323. Ks. Wojciech Szmyd urodził się 1854 r. Święcenia kapłańskie przyjął 1881 roku. Proboszczem w Kaszycach został w 1894 roku. Zmarł 12 kwietnia 1904 roku. Zob. *Zamianowani*, KDP 2(1902), z. 5, s. 191. Ks. Wojciech Szmyd w roku 1902 będąc proboszczem w Kaszycach równocześnie pełnił obowiązki administratora *ex currendo* w Łowcach. Zob. *Zmarli*, KDP 4(1094), z. 4, s. 147. Ks. Wojciech Szmyd zmarł w 1904 roku w 50 roku życia a 23 roku kapłaństwa. Grób ks. Wojciecha Szmyda znajduje się na cmentarzu w Kaszycach. W tym miejscu warto dodać, że podczas wizytacji parafii Kaszyce w dniu 31 maja 1907 roku został poświęcony kościół w Kaszycach. Ks. Bp. Józefowi Sebastianowi Pelczarowi towarzyszył jego sekretarz ks. dr Wojciech Szmyd. S. Rejman, autorka artykułu pt. *Zarys dziejów parafii rzymskokatolickiej w Kaszycach (do 1918 r.)* mylnie określa go jako byłego proboszcza parafii Kaszyce. W rzeczywistości ks. Wojciech Szmyd, proboszcz parafii Kaszyce nie żył już od 1904 roku. Zob. *Zarys dziejów parafii rzymskokatolickiej w Kaszycach (do 1918 r.)*, „Rocznik Przemyski” 33(1997), z. 3, s. 70.

⁶ *Zamianowani*, KDP 4(1904), z. 5, s. 184. Ks. Szymon Bałaban urodził się 1845 roku w Trzeźniowie. Święcenia kapłańskie przyjął w 1872 roku. W latach 1874-1876 był wikariuszem parafii Górno. Proboszczem parafii Kosienice była w latach 1882-1919. Zmarł 7 listopada 1919 roku w 74 roku życia, a 47 roku kapłaństwa. Zob. J. Hordowski, J. Pacanowski, *Kosienice: zarys dziejów wsi i parafii*, Bolestraszyce 1998, s. 67; *Zmarli*, KDP 19(1919), z. 8-12, s. 204.

⁷ Archiwum Archidiecezji Przemyskiej (dalej AAPrz), *Tabela służbowa ks. Stanisława Lechickiego*. Ks. Stanisław Lechicki urodził się 23 listopada 1869 roku w Trzcinie, parafia Rzeszów. Ukończył gimnazjum w Rzeszowie. Studia seminaryjne odbył w WSD w Przemysłu w latach 1894-1898. Święcenia kapłańskie przyjął w dniu 6 czerwca 1898 roku. Jako wikariusz pracował w Pruchniku w latach 1898-1903 oraz w Rakszawie 1903-1904. Został mianowany proboszczem w Kaszycach 20 lipca 1904 roku. Z dniem 25 lipca 1910 roku został z Kaszyc przeniesiony na probostwo w Rudolowicach. Tu pełnił obowiązki proboszczowskie do śmierci w dniu 15 kwietnia 1954 r. Za gorliwą pracę duszpasterską został odznaczony EC (*Expositorium Canoniale*) 22 grudnia

mimo, że ich duszpasterzowanie nie było czasowo długie, to jednak kolejni trzech proboszczowie, którzy pasterzowali w parafii Kaszyce wypełnili już cały XX wiek. I tak ks. Jan Świdnicki⁸ proboszczował w Kaszycach w latach 1911-1947, ks. Antoni Soszyński⁹ w latach 1947-1971, a ostatni proboszcz XX wieku ks. Tadeusz Kulak w latach 1971-2002¹⁰.

Niniejszy artykuł prezentuje historię parafii Kaszyce w kontekście życia i działalności duszpasterskiej ks. prałata Tadeusza Kulaka, który był ostatnim z duszpasterzy w XX wieku. Parafia Kaszyce doczekała się opracowania historii od swojego powstania do 1918 roku¹¹. Jest także dostępne opracowanie pt. *Zarys dziejów wsi Kaszyce do 1944 roku*¹². Została również opublikowana

---

1927 roku oraz RM (Rokiety i Mantoletu) 19 listopada 1935 roku. Wyjaśnienie czym były odznaczenia kapłańskie w diecezji przemyskiej wyjaśnia: Z. Głowacki, *Prałaci i kanonicy w archidiecezji przemyskiej*, „Niedziela”, Edycja przemyska, 5/2007; zob. S. Sowuła, dz. cyt., s. 55-56.

⁸ AAprz, *Tabela służbowa ks. Jana Świdnickiego*, b. sygn. Ks. Jan Świdnicki urodził się w miejscowości Stara Sól w dniu 5 stycznia 1878 roku. Uczył się w gimnazjum w latach 1889-1897 w Samborze. W latach 1897-1901 studiował w WSD w Przemyślu. Święcenia kapłańskie przyjął 30 czerwca 1901 roku. Jako wikariusz pracował w parafiach: Dobromil, Wrzawy, Drohobycz, Pantalowice, Jaćmierz, Przeworsk. W dniu 26 lipca 1910 roku został administratorem parafii Kaszyce. A od 26 stycznia 1911 roku pełnił funkcję proboszcza w tej parafii. Posługiwał tu do listopada 1947 roku. Od 15 listopada 1947 roku pełnił funkcję kapelana u Braci Albertynów w Przemyślu. Zmarł 22 maja 1955 roku w Przemyślu. Został pochowany na cmentarzu w Kaszycach w dniu 26 maja 1955 roku. Za gorliwą pracę duszpasterską został odznaczony EC w dniu 3 maja 1916 roku oraz RM 28 listopada 1938 roku. W dniu 23 października 1939 roku został mianowany wicedziekanem dekanatu Pruchnik. Zob. S. Rejman, dz. cyt., s. 68; *Odznaczeni*, KPD 38(1938), z. 10/12, s. 326; S. Sowuła, dz. cyt., s. 56 oraz s. 76-88.

⁹ AAprz, *Tabela służbowa ks. Antoniego Soszyńskiego*. Ks. Antoni Soszyński urodził się 19 maja 1907 roku w Korczyniu. Uczęszczał do gimnazjum w Brzozowie w latach 1918-1926. Odbił studia seminaryjne w WSD w Przemyślu w latach 1926-1931. Święcenia kapłańskie przyjął 30 maja 1931 roku w Przemyślu. Jako wikariusz posługiwał w parafiach: Bieżdździedza, Zarzeczce, Raclawice, Manasterz. Był administratorem parafii Brzoza Królewska i Borownica. Jako proboszcz pracował w Medyce i Kaszycach. W KDP 40(1947), z. 11/12, s. 178 w dziale zmiany osobowe można przeczytać, że ks. Antoni Soszyński, wikariusz eksponowany z Drohojowa, został mianowany administratorem w Kaszycach, po rezygnacji z probostwa ks. Jana Świdnickiego, który objął kapelanię u Braci Albertynów w Przemyślu. Od 1 lipca 1971 roku, z racji na stan zdrowia, przeszedł na kapłańską emeryturę z zamieszkaniem w Kaszycach. Tu zmarł 27 lutego 1992 roku i został pochowany na tutejszym cmentarzu. Za gorliwą pracę duszpasterską został odznaczony EC w dniu 28 lutego 1953 roku oraz RM 27 stycznia 1989 roku.

¹⁰ AAprz, *Tabela służbowa księdza Tadeusza Kulaka*, b. sygn.

¹¹ S. Rejman, dz. cyt., s. 61-71.

¹² S. Sowuła, dz. cyt.

obszerna praca, która dotyczy pacyfikacji wsi Kaszyce w części pt. *Po odzyskaniu Niepodległości*. Podejmuje ona również kwestie związane z życiem parafii w okresie proboszczowania ks. Jana Świdnickiego¹³. Jednak wszystkie wymienione opracowania kończą się albo na 1918 roku, albo na 1944 roku, a więc nie obejmują okresu życia i działalności w parafii Kaszyce w okresie proboszczowania ks. Kulaka. Niewielkim przyczynkiem wśród publikacji, które mówią o historii parafii Kaszyce oraz życiu i działalności ks. prałata Tadeusza jest artykuł pt. *Czciciel Miłosierdzia Bożego*, który ukazał się w czasopiśmie „Niedziela” jako wspomnienie pośmiertne¹⁴ oraz materiał pt. *Kaszyce*, który został zamieszczony w czasopiśmie „Orły moja gmina. Informator samorządowy gminy Orły”¹⁵ jak również biogram *Kulak Tadeusz* w publikacji pt. *Biogramy zmarłych księży archidiecezji przemyskiej*¹⁶. Należy dodać, że ks. Kulak zostawił krótkie opracowanie pt. *Parafia Kaszyce*¹⁷ swoje wspomnienia z lat proboszczowania, które są w posiadaniu autora. Dzieje parafii z tego okresu są również opisane w *Kronice parafii Kaszyce*¹⁸, którą ks. Kulak prowadził jako proboszcz. W archiwum parafialnym znajdują się także księgi metrykalne z tego okresu. Z działalności parafii zachowały się dokumenty w Archiwum Archidiecezjalnym w Przemyślu m.in. sprawozdania roczne z działalności duszpasterskiej parafii.

1. Życie ks. prałata Tadeusza Kulaka do objęcia probostwa w Kaszycach

Ksiądz Tadeusz Kulak urodził się 13 września 1929 roku w Trzcieńcu¹⁹. Pochodził z rodziny chłopskiej. Jego rodzice, Piotr i Katarzyna z domu Winczura gospodarzyli na niewielkim areale ziemi. Byli ludźmi pobożnymi i w takim duchu wychowywali swoje dzieci. Tadeusz lata młodości spędził

¹³ J. E. Wielgosz, *Kaszyce 7 III 1943 r. Rokietnica – Czelatycy 8 III 1943 r. Kidałowice 27 VI 1943 r. (okupacja i pacyfikacja)*, Jarosław-Wałbrzych 2014, s. 42-94.

¹⁴ M. Hofman, *Czciciel Miłosierdzia Bożego*, „Niedziela”. Edycja przemyska 19/2017, s. VIII.

¹⁵ J. Dyrda, *Kaszyce*, w: *Orły moja gmina. Informator samorządowy gminy Orły*, 7/2022, s. 27-29.

¹⁶ Z. Głowacki, *Biogramy zmarłych księży archidiecezji przemyskiej*, Przemyśl 2022, s. 66.

¹⁷ T. Kulak, *Parafia Kaszyce – wspomnienia*.

¹⁸ Archiwum Parafii Kaszyce (dalej APK), *Kronika parafii Kaszyce*. Kronika jest w formie albumu. Nie ma numerowanych stron. Na końcu Kroniki znajdują się luźne kartki i zdjęcia. Na początku jest wypunktowana w kilku zdaniach historia parafii do roku 1990, a następnie są opisane wydarzenia od 1968 roku w porządku chronologicznym. Kronika kończy się na 2002 roku wraz z przejściem na emeryturę kapłańską ks. prałata Tadeusza Kulaka.

¹⁹ AAPrz, *Tabela służbowa księdza Tadeusza Kulaka*, b. sygn.; Z. Głowacki, dz. cyt., s. 66.

w rodzinnej miejscowości ucząc się w szkole powszechnej i pomagając rodzicom w gospodarstwie. Na czas dzieciństwa i młodości przypadł trudny okres wojny. Bardzo wcześnie został ministrantem w miejscowym kościele. Swoją pobożnością zwrócił uwagę ks. Jerzego Ablewicza, który przez pewien czas przebywał jako wikariusz w tamtejszej parafii. Pod jego wpływem zaczął się zastanawiać nad swoją przyszłością. Myślał o powołaniu kapłańskim, tym bardziej, że jego o dwa lata starszy brat Jan, wstąpił do Salezjanów²⁰.

Po zakończeniu wojny, będąc jeszcze niepełnoletnim, dzięki pomocy dobrych ludzi udał się do Przemyśla, gdzie rozpoczął samodzielne życie, najpierw kończąc w 1950 roku szkołę średnią a następnie realizując pragnienie bycia kapłanem w przemyskim seminarium duchownym. Studia seminaryjne uwieńczył święceniami kapłańskimi, które przyjął 10 maja 1956 roku w katedrze przemyskiej z rąk biskupa Franciszka Bardy²¹.

Po święceniach kapłańskich podjął posługę wikariusza w kolejnych parafiach. Jako neoprezbiter został skierowany do parafii Przysietnica. Jednak słabe zdrowie sprawiło, że po roku pracy duszpasterskiej musiał podjąć leczenie i dlatego przebywał na urlopie zdrowotnym w Kuźnicy. Później na krótko w 1957 roku został wikariuszem w Chmielniku, aby znowu udać się na urlop zdrowotny do Krynicy. Od 1958 roku, w kolejnych latach (od stycznia 1958 r. do lipca 1962 r.) był wikariuszem w Zalesiu (koło Rzeszowa), Łące (od 1 sierpnia 1962 r. do 25 maja 1963 r.) oraz w Laszkach, gdzie posługiwał od 25 maja 1963 r. do 2 sierpnia 1968 r. W dniu 3 sierpnia 1968 roku został mianowany wikariuszem w Kaszycach. W charakterze wikariusza pracował tu do 1 lipca 1971 roku²². Od tego dnia został proboszczem parafii Kaszyce. Posługę tę pełnił do 1 lipca 2002 roku²³.

2. Posługa proboszczowska ks. Kulaka w Kaszycach

Jako proboszcz parafii podjął wiele inicjatyw duszpasterskich. W tym miejscu konieczne jest zwrócenie uwagi na kwestie gospodarcze. Pisząc

---

²⁰ M. Hofman, dz. cyt.

²¹ AAPrz, *Tabela służbowa księdza Tadeusza Kulaka*.

²² Władze państwowe odpowiadając na pismo Kurii Biskupiej w Przemyśle o mianowaniu ks. Tadeusza Kulaka proboszczem w parafii Kaszyce nie wniosły zastrzeżeń. Zob. AAPrz, *APK TP Kulak Tadeusz, Decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie. Wydział do spraw wyznań*, L.Wz.501/12/71 z dnia 6 lipca 1971 r.

²³ AAPrz, *Tabela służbowa księdza Tadeusza Kulaka*.

o działalności duszpasterskiej należy sobie uświadomić, że do jej prowadzenia jest potrzebna baza materialna. W latach sześćdziesiątych XX wieku, po wyrzuceniu nauki religii ze szkoły, pojawił się problem miejsca (salki) do katechizacji. Ksiądz Tadeusz po przyjeździe na wikariat do Kaszyc musiał się zmierzyć z tym problemem. Dzięki jego staraniu powstała salka katechetyczna przy budynku gospodarczym²⁴. Z pierwszego sprawozdania rocznego z pracy duszpasterskiej za 1971 rok można się dowiedzieć, że w roku sprawozdawczym wykonano nowe rynny na nawie, zlikwidowano wieloletnie zacieki nad ołtarzem i pod chórem, ocieplono sufit, wykonano nowe podwójne okna w zakrystiach. Zakupiono również ornaty i inne paramenty liturgiczne²⁵. W 1972 roku wyburzono stare i zrobiono nowe schody wejściowe, w przedsionku wykonano posadzkę lastrykową. W prezbiterium zrobiono nowe stopnie dostosowane do odnowionej liturgii posoborowej, które później wyłożono jesionowym parkietem. Zakupiono naczynia liturgiczne: do chrztu, puszkę na komunikanty, dwa dzwonki oraz bursę do chorych²⁶.

Jako niedawno mianowany proboszcz już w dniu 13 czerwca 1972 roku przeżywał pierwszą wizytację kanoniczną parafii, której dokonał ks. bp Tadeusz Błaszkiwicz. W trakcie wizytacji młodzież z klas V-VIII przyjęła sakrament bierzmowania, a w następnym dniu ks. biskup odprawił Msze świętą za pomordowanych w czasie pacyfikacji w dniu 7 marca 1943 roku. Była również wspólna modlitwa wiernych z ks. biskupem przy mogile pomordowanych. Wierni bardzo licznie gromadzili się na wspólnej modlitwie²⁷.

W roku 1973 ks. Kulak podjął się remontu plebanii. Stanisław Lorenowicz wykonał z własnego materiału nowe okna i drzwi. Władysław Grabowski zrobił nowe katafalki, a Jan Bajcar sprawił gotycki zielony ornat. W tym roku również wykonano ołtarz, ambonkę, stolik, fotele i sześć taboretów. Wewnątrz pomalowano kościół. Prace te prowadził Maciej Kauczyński. Natomiast Stanisław Filip odnowił ołtarz główny²⁸. W sprawozdaniu z tego roku można jeszcze wyczytać, że wstawiono nowe drzwi dębowe do obu zakrystii oraz przeszklone, wahadłowe drzwi w przedsionku²⁹. W 1974 roku zaku-

²⁴ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1968.*

²⁵ AAprz. sygn. TPNS 107/1. *Teczka parafii Kaszyce, Sprawozdanie z pracy duszpasterskiej parafii Kaszyce za roku 1971, b. sygn.*

²⁶ AAprz. sygn. TPNS 107/1. *Teczka parafii Kaszyce, Sprawozdanie z pracy duszpasterskiej parafii Kaszyce za rok 1972, b. sygn.*

²⁷ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1972.*

²⁸ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1973.*

²⁹ AAprz. sygn. TPNS 107/1. *Teczka parafii Kaszyce, Sprawozdanie z pracy duszpasterskiej parafii Ka-*

piono do kościoła nowe kinkiety z miedzi. Zakrystię wyposażono w nową komodę. Zrobiono nowe metalowe drzwi główne – wejściowe do kościoła. Na drzwiach znajduje się sześć scen biblijnych, które są wytłoczone w blasze miedzianej. Wykonawcą drzwi był p. Łobaza z Przemyśla. W dniu 29 czerwca, kiedy parafia przeżywała odpust parafialny, Mszy świętej przewodniczył ks. bp. Ignacy Tokarczuk. W czasie tej celebracji wygłosił kazanie oraz poświęcił odnowione wnętrza kościoła i drzwi. Uroczystość wypadła okazale przy dużej frekwencji wiernych. W tym roku zakupiono również piec do ogrzewania kościoła³⁰. W 1976 roku zakupiono dwie nowe fioletowe chorałowie żałobne oraz zostały wykonane nowe dębowe ławki przez Władysława Grabowskiego³¹. W kolejnym roku sprawiono lichtarz pod paschał, który został wykonany przez Władysława Kowalskiego z Jarosławia. W dniu 29 czerwca 1977, roku kiedy parafia przeżywała odpust parafialny, odbyła się wizytacja kanoniczna, którą przeprowadził ks. bp Stanisław Jakiel³².

W roku 1978 wykonano dwa nowe dębowe konfesjonały. Również w tym roku miały miejsce dwa szczególne wydarzenia. Pierwsze o znaczeniu dla Kościoła Powszechnego – wybór Karola Wojtyły na papieża oraz drugie Poświęcenie parafii Matce Bożej i peregrynacja obrazu Matki Bożej po rodzinach parafii³³. W roku 1979 skuto stare tynki zewnętrzne z kościoła i nałożono nowe. Wstawiono nowe ramy do podwójnych okien oraz pomalowano dach na kościele³⁴. W kolejnym roku wykonano nowe ogrodzenia placu kościelnego³⁵.

Rok 1981 był szczególny w parafii Kaszyce, bo zbiegły się prymicje kapłańskie ks. Władysława Grabowskiego z Jubileuszem 50-lecia kapłaństwa ks. Antoniego Soszyńskiego oraz 25-lecia kapłaństwa ks. Tadeusza Kulaka³⁶. W następnym roku parafia przeżywała kolejne prymicje kapłańskie ks. Jana Kostkiewicza. Odbyła się również wizytacja kanoniczna parafii, którą przeprowadził ks. bp Ignacy Tokarczuk. W jej trakcie udzielił sakramentu bierzmowania 108 osobom³⁷.

---

szycy za rok 1973, b. sygn..

³⁰ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1974.

³¹ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1976.

³² Kronika parafii Kaszyce, Rok 1977.

³³ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1978.

³⁴ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1979.

³⁵ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1980.

³⁶ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1981.

³⁷ Kronika parafii Kaszyce, Rok 1982. Jest rozbieżność co do liczby osób bierzmowanych. Według wpisów z Księgi bierzmowanych w 1982 roku ten sakrament z rąk ks. bpa Tokarczuka przyjęło 112 osób.

2. 1. Inwestycje infrastrukturalne

W czasie duszpasterzowania ks. Tadeusza Kulaka kaszycka parafia zmieniła swoją infrastrukturę materialną, poprzez realizację różnych inwestycji, wśród których trzy zasługują na szczególne odnotowanie: budowa domu katechetycznego, nowej świątyni oraz plebanii.

Budowa domu katechetycznego

W 1982 roku przy okazji robienia planów ogrzewania kościoła powstała koncepcja budowy punktu katechetycznego, który by służył jako część systemu grzewczego kościoła. Ogrzewanie to było nadmuchowe, w kościele były wykonane kanały grzewcze, które prowadziły ciepłe powietrze i rozprowadzały je na cały budynek. Poza prezbiterium wykonano piwnicę, w której umieszczono piec spalinowy na opał z drewna i węgla. Od tego pieca był wykonany komin, który z piwnicy był skierowany do budynku domu katechetycznego. W ścianę tego budynku był wbudowany komin, który służył jako odprowadzenie spalin z pieca kościelnego. Plany budynku przygotował Wojciech Jaśkowski, a kierownikiem budowy był Piotr Rafa. Budowa domu katechetycznego postępowała sprawnie, bo na rozpoczęcie roku szkolnego sala o wymiarach 6mx8m była gotowa³⁸. Na budowę tego obiektu parafia uzyskała zgodę z Kurii Biskupiej³⁹. W późniejszym czasie salkę wyposażano i ulepszano.

Dla historii parafii ważną decyzją było wyłączenie parafii Kaszyce z dekanatu Pruchnik i przyłączenie jej do dekanatu Żurawica. Decyzję tę podjął ks. bp Ignacy Tokarczuk w dniu 21 listopada 1983 roku⁴⁰. W dniu 4 września 1986 roku miała miejsce kolejna wizytacja kanoniczna parafii Kaszyce. Wizytatorem był ks. bp Ignacy Tokarczuk. W trakcie wizytacji udzielił sakramentu bierzmowania 112 osobom⁴¹. Na ścianach budynku kościoła pojawiły się pęknięcia⁴². Z tego powodu parafianie rozważali jak zaradzić temu pro-

³⁸ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1984*; T. Kulak, dz. cyt., s. 3.

³⁹ AAprz, TPNG 107/1 Kaszyce. Pismo wyrażające zgodę na budowę domu katechetycznego, nr 948/84 z dnia 1 czerwca 1984 r., b. sygn..

⁴⁰ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1983*.

⁴¹ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1986*. Tu również jest rozbieżność, co do liczby osób bierzmowanych. Według wpisów z Księgi bierzmowanych w 1986 roku ten sakrament z rąk ks. bpa Tokarczuka przyjęło 121 osób.

⁴² *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1987*.

blemowi, czy remontować istniejący budynek, czy budować nowy obiekt. W styczniu 1988 roku do Kaszyc przybyła specjalna komisja kurialna ds. zbadania kościoła i poleciła zrobić badania budynku. Wykonawcą badań był inż. Jerzy Zajic. Okazało się, że jest konieczny remont⁴³. W parafii toczyła się dyskusja czy rozbudowywać czy budować nowy kościół. Po długich debatach przeważała opcja budowy nowej świątyni⁴⁴.

Budowa nowego kościoła

Budynek kościoła parafialnego został postawiony w 1898 roku, kiedy parafia Kaszycy była mniej liczebna. Po upływie prawie stu lat, wzrost liczby wiernych w parafii sprawił, że potrzebna była większa świątynia. Upływ czasu także wpływał na stan budynku, a jego wady uniemożliwiały rozbudowę. Również wielkość i ukształtowanie parceli uniemożliwiały swobodną rozbudowę. Dlatego podczas podejmowania decyzji co dalej robić z budynkiem świątyni, uznano, że należy gromadzić materiały i w przyszłości wybudować nowy kościół. Ks. Kulak zaczął gromadzić materiały: żwir, piasek, wapno, londyny, cegłę. Parafianie widząc działania duszpasterza, zaczęli dawać hojniejsze ofiary. W Chełmie został zakupiony cement luzem. Blacha na dach została zakupiona na Śląsku. Równocześnie z gromadzeniem materiałów były przygotowywane plany kościoła. Wstępne plany przygotował inż. Jerzy Zajic, które po konsultacjach z księdzem proboszczem zostały udoskonalone i zatwierdzone zarówno przez władze państwowe i kościelne⁴⁵.

Wiosną 1989 roku została podjęta decyzja o rozpoczęciu rozbiórki istniejącego kościoła. We wtorek po świętach wielkanocnych zaczęto rozbiórkę. Wcześniej ks. proboszcz przeniósł Najświętszy Sakrament do salki katechetycznej, z której uczyniono tymczasową kaplicę i odprawiano tam w dni powszednie Mszę świętą. Na takie rozwiązanie ks. proboszcz uzyskał pozwolenie z Kurii⁴⁶. Na niedzielne Msze święte przygotowano miejsce w części dużej stodoły. W czasie rozbiórki wyniesiono meble kościelne do budynków gospodarczych parafii, także poskładano tam rozebrane witraże i organy. Pracami rozbiórkowymi a później budową nowego kościoła

⁴³ Kronika parafii Kaszycy, Rok 1988.

⁴⁴ Kronika parafii Kaszycy, Rok 1989.

⁴⁵ AAPrz, TPNG 107/1 Kaszycy, Pismo 2188/88 z dnia 29 listopada 1988 r.

⁴⁶ AAPrz, TPND 107/1 Kaszycy, Pismo 699/89 z dnia 8 kwietnia 1988 r.

kierował Władysław Karnas z Orłów⁴⁷. Parafianie, dzięki wielkiemu zaangażowaniu, w krótkim czasie uprzętnili plac.

W sobotę, 18 kwietnia 1989 roku po krótkiej modlitwie, od wykopów fundamentów rozpoczęły się prace przy budowie nowego kościoła. W październiku zakończono budowę świątyni łącznie z wykonaniem betonowych posadzek. Do kościoła wniesiono ołtarz soborowy, ambonkę i taborety oraz ławki, co umożliwiło w Uroczystość Wszystkich Świętych, w dniu 1 listopada 1989 roku, odprawić Mszę świętą w nowej świątyni⁴⁸. Wykorzystując istniejący piec i kanały grzewcze uruchomiono ogrzewanie kościoła oraz wytynkowano od strony wewnętrznej ściany świątyni, pomalowano wnętrze kościoła na biało. Dzięki temu dom Boży został przygotowany na Boże Narodzenie.

Wiosną 1990 roku uporządkowano plac kościelny, wykonano chodniki procesyjne oraz otynkowano ściany kościoła z zewnątrz. W dniu 29 czerwca 1990 roku, w dzień Odpustu parafialnego ku czci św. Piotr i Pawła kościół został poświęcony przez ks. bpa Ignacego Tokarczuka⁴⁹.

Podsumowując prace przy budowie nowego kościoła, ksiądz proboszcz w swoich wspomnieniach wymienia osoby bardzo zasłużone dla parafii. Lista ta składa się z 29 osób z Kaszyc i 12 z Olszynki. Z Kaszyc to: Władysław Grabowski, Józef Polehojko, Józef Hendzel, Zbigniew Stankiewicz, Władysław Szczygieł, Stanisław Lorenowicz, Jan Młodziński, Zbigniew Młodziński, Władysław Bojarski, Władysław Wielgosz, Bronisław i Jacek Starzeczcy, Michał Strójwąg, Stefan Romaniak, Władysław i Jan Jaremko, Mieczysław Warzocha, Tadeusz Bojarski, Józef Picur, Grzegorz Wielgosz, Julian Grabowski, Franciszek Strójwąg, Kazimierz Strójwąg, Zdzisław Baran, Stanisław Sip, Józef Stasiła, Józef Grabowski, Jerzy Wielgosz, Michał Serwin i Józef Siara. Z Olszynki tymi osobami są: rodzina Karola Hofmana, Edward Wolański, rodzina Antoniego Ratuszniaka, Emil Ratuszniak, Mieczysław Leszczyszyn, Józef Pacuła, Stanisław Walczyszyn, Stefan Lechociński, Tadeusz Mazurkiewicz, Michał Mazurkiewicz, Ryszard Lechociński i Jan Żygadło⁵⁰.

W dniu 10 kwietnia 1991 roku miała miejsce kolejna wizytacja kanoniczna parafii Kaszyce. Przeprowadził ją ks. bp Ignacy Tokarczuk. W jej

⁴⁷ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1989*; J. Dyrda, *Kaszyce*, w: *Orły moja gmina. Informator samorządowy gminy Orły*, 7/2022, s. 29.

⁴⁸ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1989*; T. Kulak, dz. cyt., s. 3-8.

⁴⁹ AAPrz, TPND 107/1 *Kaszyce, Dekret z poświęcenia kościoła parafialnego w Kaszycach*, Pismo nr 1425/90 z dnia 30 czerwca 1990 r.; *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1990*; T. Kulak, dz. cyt., s. 3-8.

⁵⁰ T. Kulak, dz. cyt., s. 12.

trakcie udzielił sakramentu bierzmowania 104 młodym parafianom⁵¹. W tym też roku parafia Kaszyce zmieniła przynależność dekanalną z dekanatu Żurawica na dekanat Radymno I. W dniu 29 lutego 1992 roku odbyła się smutna uroczystość w parafii. Po długich cierpieniach w dniu 27 lutego zmarł były proboszcz ks. Antonii Soszyński. Został pochowany na miejscowym cmentarzu. Mszy świętej, na której zebrało się wielu wiernych, przewodniczył ks. bp Edward Frankowski⁵². W tym samym roku 11 czerwca święcenia kapłańskie przyjął ks. Marian Hofman. Swoje prymicje kapłańskie przeżywał w parafii rodzinnej w dniu 14 czerwca⁵³. Od 1993 roku w parafii posługują księża wikariusze. Pierwszym wikariuszem, który przyszedł do parafii Kaszyce był ks. Piotr Wojnar⁵⁴.

Budowa plebanii

Trzecią nieruchomością wybudowaną przez ks. Tadeusza Kulaka była plebania. Dotychczasowa wymagała z racji wieku remontu oraz rozbudowy. Także dlatego, że w parafii oprócz księdza proboszcza posługiwał jeszcze ksiądz wikariusz. Z tych względów na początku 1996 roku zdecydowano o budowie nowego budynku. Zanim doszło do prac budowlanych ksiądz proboszcz zaczął gromadzić materiały. Plany plebanii opracował Henryk Sobolewski. Rozpoczynając budowę nowej plebanii wiosną 1996 roku, najpierw rozebrano prawie połowę starej plebanii, na której zlokalizowano część nowej. Dzięki zaangażowaniu parafian, prace bardzo szybko posuwały się tak, że w październiku były już warunki do zamieszkania w niej⁵⁵. W tym roku odbyła się wizytacja kanoniczna, którą przeprowadził ks. bp Stefan Moskwa. Podczas niej sakrament bierzmowania przyjęło 67 osób⁵⁶. Pomimo, że plebania była zamieszkała, to jednak w dalszym ciągu prowadzono w niej prace. Położono płytki posadzkowe i parkiety⁵⁷. Jak pisze ks. proboszcz w Kronice, ku pamięci podaje osoby mające największe zasługi w budowie plebanii to: Edward Wolański, Stanisław Hofman, Mieczysław Warzocha, Antoni

⁵¹ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1991.*

⁵² *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1992.*

⁵³ Tamże.

⁵⁴ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1994.*

⁵⁵ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1996; T. Kulak, dz. cyt., s. 9-10.*

⁵⁶ *Liber confirmatorum Kaszyce ab anno 1951, b. sygn., s. 43-45.*

⁵⁷ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1997.*

Ratuszniak, Władysław Grabowski, Stanisław Lisowski, Franciszek Lisowski, Jacek Starzecki, Jerzy Wielgosz, Grzegorz Badowicz, Władysław Wielgosz⁵⁸.

Od 1990 roku w świątyni celebrowano nabożeństwa. Posiadała ona podstawowe wyposażenie, które zostało tu wstawione z poprzedniego kościoła. Parafianie po pewnym okresie zaczęli ją upiększać. Najpierw zakupiono płytki marmurowe do położenia posadzek⁵⁹. Następnie wykonano ławki dębowe, które zapewniały 400 miejsc siedzących⁶⁰. W późniejszym czasie, w 2000 roku pomalowano kościół farbami mineralnymi. Wykonano renowację ogrzewania. Zmieniono system grzewczy z opału węgla i drewna na gazowy. Odrestaurowano zabytkowe obrazy z poprzedniego kościoła. Renowację „Michała Archanioła”⁶¹ i „Adoracja krzyża”⁶², wykonała pani Urszula Brzozowska-Drozdowicz z Łańcuta⁶³, natomiast ołtarz główny⁶⁴

⁵⁸ Konika parafii Kaszyce, Rok 1998.

⁵⁹ AAPrz, TPNS 107/1 Kaszyce 2 (1964-1992). Sprawozdanie z działalności parafii Kaszyce z roku 1992.

⁶⁰ T. Kulak, dz. cyt., s. 9.

⁶¹ Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu, *Decyzja w sprawie wpisu dobra kultury do rejestru zabytków z dnia 16.08.1999 r.*, l. dz. SOZ – II – 4030/1/99. Nr rejestru B-2/8. Obraz Św. Michała Archanioła, właściwie w decyzji o wpisie do rejestru zabytków nazywanego „Scena z Sądu Ostatecznego”, jest olejny, na płótnie. Na pierwszym planie Św. Michał Archanioł stojący na kuli ziemskiej z tarczą u stóp i proporcem w prawej ręce. Po lewej stronie obrazu Anioł Stróż prowadzący dziecko, po przeciwnej klęcząca postać kobiety z koszykiem w dłoniach z różami. Nad nimi piętrzące się postacie aniołów, adorujących w górnej części obrazu oko opatrności przedstawione na osi kompozycji.

⁶² Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu, *Decyzja w sprawie wpisu dobra kultury do rejestru zabytków z dnia 16.08.1999 r.*, l. dz. SOZ – II – 4030/1/99. Nr rejestru B-2/6. Adoracji Krzyża Św. przez Świętych, jest olejny, na płótnie. Namalowany ok. połowy XVIII w. W centrum przedstawienia Chrystus Ukrzyżowany. Powyżej spoczywający na obłokach Bóg Ojciec (po prawej) i Matka Boska Wniebowzięta (po lewej) otoczeni przez anioły. Pomiędzy nimi na osi kompozycji wyobrażenie gołębiczy Duch Święty. U stóp Chrystusa i wokół krzyża zgromadzeni święci i święte Boże, przedstawiciele zakonów – klęczące i stojące postacie – piętrzące się w górę ku niebiosom. Rama drewniana, polichromowana, dekorowana w narożach i na osiach motywami ornamentalnymi w postaci liści akantu, kwiatów i muszli.

⁶³ Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu, Teczka dokumentacji dokonanej renowacji obiektów: Obrazu Św. Michała Archanioła oraz Adoracji Krzyża Św. przez Świętych, nr 5601.

⁶⁴ Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu, *Decyzja w sprawie wpisu dobra kultury do rejestru zabytków z dnia 16.08.1999 r.*, l. dz. SOZ – II – 4030/1/99. Nr rejestru B-2/1. Ołtarz główny – wykonany w pracowni Ferdynanda Majerskiego w Przemyślu pomiędzy 1903 a 1907 r., drewniany, architektoniczny, przyścienny. W centrum retabulum krucyfiksa na tle obrazu z przedstawieniem Jerozolimy. Na zasuwie

i dwa ołtarze boczne⁶⁵ odnowiła pani Malwina Kotlińska z Lubaczowa⁶⁶. Pieniądze na te prace pozyskano m. in. od Wojewódzkiego Konserwatora Ochrony Zabytków, z Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie oraz ofiar wiernych parafian⁶⁷. Zostały także wstawione witraże z poprzedniego kościoła po renowacji oraz trzy nowe według projektu przygotowanego przez Macieja Kauczyńskiego, a wykonane przez firmę „Paczko” w Krakowie⁶⁸. W dniu 12 maja 2001 roku powołano Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Kaszycach. Prezesem została mianowana Kazimiera Wielgosz. A asystentem ks. prałat Tadeusz Kulak. Grupa liczyła 18 osób⁶⁹. W dniu 29 czerwca 2002 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii w czasie której, został konsekrowany kościół przez ks. abpa Józefa Michalika⁷⁰.

---

scena Ofiarowania w świątyni. Wnęka ołtarza flankowana parami kolumn kompozytowych wspierających fragmenty belkowania i stojące nań figury aniołów. Pomiedzy kolumnami postaci św. Piotra i św. Pawła. Zwieńczenie w formie trójkątnego naczółka wspartego na spiralnych kolumnkach. Na osi zwieńczenia kielich z hostią, po bokach wazony z kwiatonami, w polu wyobrażenie gołębicy Ducha Świętego na tle glorii. Mensa w formie skrzyni z monogramem IHS na antepedium.

⁶⁵ Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyśle, *Decyzja w sprawie wpisu dobra kultury do rejestru zabytków z dnia 16.08.1999 r.*, l. dz. SOZ – II – 4030/1/99. Nr rejestru B-2/2. Dwa ołtarze boczne o analogicznej strukturze, z pracowni Ferdynanda Majerskiego, wykonane ok. 1902, z drewna sosnowego, architektoniczne, przyściennie, jednoosiowe. W centrum retabulum obrazy: w prawej nawie Matka Boska Różańcowa, na zasuwie Matka Boska Ucieczka Grzeszników – sygn. „Zofia Prochaska 16.07.1926”, w lewej nawie obraz Serca Jezusowego, na zasuwie przedstawienie Biskupa Stanisława Męczennika – sygn. „A.D. 1912 – Marta de Dębno Artwińska”. Wnęka ołtarzowa ujęta kompozytowymi kolumnami. Zwieńczenie w formie trójkątnego naczółka wspartego na spiralnych kolumnkach. Nad nimi klęczące figury aniołków adorujące ustawiony na osi zwieńczenie trójlistny krzyż. W polu zwieńczenia, ołtarzu M.B. Różańcowej – hierogram maryjny, w ołtarzu Serca Pana Jezusa – monogram IHS. Mensa w formie skrzyni z wyobrażeniem serca gorejącego pośrodku antepedium.

⁶⁶ Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyśle, *Teczka dokumentacji dokonanej renowacji obiektów: Ołtarz główny i ołtarze boczne*, nr 5602.

⁶⁷ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 2000*; T. Kulak, dz. cyt., s. 11.

⁶⁸ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 2001*; T. Kulak, dz. cyt., s. 11.

⁶⁹ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 2001*.

⁷⁰ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 2002*; T. Kulak, dz. cyt., s. 11.

2. 2. Księża wikariusze

Na początku swojego duszpasterzowania w Kaszycach ks. Tadeusz Kulak korzystał z pomocy swojego poprzednika ks. Antoniego Soszyńskiego, który przebywał tu jako emerytowany proboszcz. Z racji na jego stan zdrowia ta pomoc była ograniczona. Polegała na pomocy w sprawowaniu spowiedzi świętej i odprawianiu Mszy świętej. Innymi dziedzinami pracy duszpasterskiej ks. Kulak zajmował się sam. Dopiero po śmierci ks. Antoniego Soszyńskiego do parafii został przydzielony ksiądz wikariusz. Od tego momentu oprócz zwyczajnego duszpasterstwa, to w głównej mierze na barkach księży katechetów spoczywał obowiązek pracy katechetycznej.

Pierwszym wikariuszem za proboszczowania ks. Tadeusza Kulaka był ks. Piotr Wojnar, który urodził się 6 października 1967 roku w Krośnie. Jest synem Jana i Kazimierzy z domu Wójcik. Po ukończeniu Liceum Zawodowego w Jedliczu w 1986 roku podjął studia w WSD w Przemyślu, które uwieńczył święceniami kapłańskimi w dniu 19 czerwca 1993 roku w katedrze przemyskiej, otrzymał je z rąk ks. abpa Józefa Michalika. Jako wikariusz posługiwał w parafiach: Kaszyce, Jarosław pw. MB Królowej Polski, Ustrzyki Dolne pw. Św. Józefa Robotnika, Krosno-Fara, Tryńcza, Blizne. Jako proboszcz pełnił obowiązki w parafii Łobozew i Jasionka k. Dukli. Następnie był rezydentem w Jedliczu, Nowym Zagórz i Rokietnicy. Jako wikariusz w Kaszycach pracował od 24 sierpnia 1993 roku do 24 sierpnia 1994 roku⁷¹.

Po odejściu ks. Piotra Wojnara na wikariat do Kaszyc przyszedł ks. Piotr Sobczyk, który urodził się 18 lutego 1967 roku w Rzeszowie a pochodził z parafii Błażowa. Jest synem Tadeusza i Cecylii z domu Kustra. Po ukończeniu technikum budowlanego w Rzeszowie w 1988 roku podjął studia w WSD w Przemyślu, które uwieńczył święceniami kapłańskimi. Święceń kapłańskich udzielił mu ks. abp Józef Michalik w katedrze przemyskiej w dniu 28 maja 1994 roku. Jako wikariusz pracował w Kaszycach, Brzozowie, Tyrawie Wołoskiej, Trześniowie, Markowej, Pruchniku. Następnie posługiwał jako proboszcz w Krościenku k. Ustrzyk, skąd został przeniesiony do Łukowego. Jako wikariusz w Kaszycach przebywał od 26 sierpnia 1994 roku do 23 sierpnia 1996 roku⁷².

Kolejnym wikariuszem w parafii Kaszyce był ks. Henryk Pszona. Ks. Henryk urodził się 13 stycznia 1962 roku w Nowej Sarzynie. Jest synem Jana

⁷¹ AAprz, Tabela Służbowa ks. Piotra Wojnara, b. sygn.

⁷² AAprz, Tabela Służbowa ks. Piotra Sobczyka, b. sygn.

i Marii. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Leżajsku, w 1981 roku wstąpił do WSD w Przemyślu. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk ks. bpa Ignacego Tokarczuka w katedrze przemyskiej w dniu 24 czerwca 1987 roku. Swoją posługę wikariuszowską rozpoczął w Jaworniku Polskim a następnie jego placówki wikariuszowskie to: Lubenia, Sośnica Jarosławska, Domaradz, Kaszyce, Waclawice z obsługą Drohojowa. Następnie został mianowany proboszczem w Maćkowicach, skąd został skierowany najpierw na probostwo w Soninie, później Pełkiniach – Wygarkach a ostatnio rozpoczął pracę duszpasterską w Makowisku. Jako wikariusz w Kaszycach pracował od 23 sierpnia 1996 roku do 22 sierpnia 1997 roku⁷³.

W 1997 roku do pracy duszpasterskiej w Kaszycach został skierowany ks. Andrzej Wolanin, który urodził się 20 września 1968 roku w Izdebkach. Jest synem Stanisława i Anieli z domu Mendyka. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Jedliczu, w 1987 roku rozpoczął studia w WSD w Przemyślu. Święcenia kapłańskie przyjął z rąk ks. abpa Józefa Michalika w katedrze przemyskiej w dniu 19 czerwca 1993 roku. Jako wikariusz pracował w parafiach: Zapałów, Laszki, Kaszyce, Rogi, Łańcut pw. Chrystusa Króla, Żołyńia i Radymno. Następnie został proboszczem w parafii Pikulice. Wikariuszem parafii Kaszyce był od 23 sierpnia 1997 roku do 21 sierpnia 1999 roku⁷⁴.

Po odejściu ks. Andrzeja do Kaszyc jako wikariusz został skierowany ks. Piotr Michno, który urodził się 18 marca 1973 roku w Żołyńi. Pochodzi z parafii Rogóźno. Jest synem Jana i Danuty z domu Czarny. Ukończył technikum rolnicze w Wysokiej i w 1993 roku rozpoczął studia w WSD w Przemyślu. Kończąc studia teologiczne przyjął święcenia kapłańskie w dniu 23 maja 1999 roku w katedrze przemyskiej z rąk ks. abpa Józefa Michalika. Kaszyce były jego pierwszą parafią wikariuszowską. Pracował tu od 21 sierpnia 1999 roku do 23 sierpnia 2001 roku. Następnie jako wikariusz pełnił posługę w parafiach: Mrzygłód, Białobrzegi, Wróblík Królewski, Krosno – Fara, Jedlicze, Rybotycze. W dniu 22 sierpnia 2020 roku został mianowany proboszczem parafii Hermanowice⁷⁵.

Ostatnim wikariuszem w parafii Kaszyce w okresie proboszczowania ks. Tadeusza Kulaka był ks. Grzegorz Janowski, który urodził się 15 lutego 1964 roku w Brzozowie a pochodzi z parafii Domaradz. Jest synem Władysława i Władysławy z domu Gosztyła. W latach 1979-1983 uczęszczał do

⁷³ AAPrz, *Tabela Służbowa ks. Henryka Pszona*, b. sygn..

⁷⁴ AAPrz, *Tabela Służbowa ks. Andrzeja Wolanina*, b. sygn.

⁷⁵ AAPrz, *Tabela Służbowa, ks. Piotra Michno*, b. sygn.

szkoły średniej w Miejscu Piastowym. W 1984 roku rozpoczął studia seminaryjne w Przemyślu, które uwieńczył święceniami kapłańskimi. Święcenia przyjął z rąk ks. bpa Ignacego Tokarczuka w dniu 13 czerwca 1990 roku w katedrze przemyskiej. Ks. Grzegorz posługiwał w Rzepedzi, Niebieszczanach, Misji Polskiej we Francji, Bolestraszcach, Kaszycach, Muninie, Sanoku pw. Chrystusa Króla, Golcowej. Pełnił obowiązki kapelana DPS w Krośnie a od 20 sierpnia 2016 roku pracuje duszpastersko w Ryszkowej Woli jako proboszcz. Jako wikariusz w Kaszycach pracował od 24 sierpnia 2001 roku do 30 czerwca 2002 roku⁷⁶.

W okresie proboszczowania ks. Tadeusza Kulaka w parafii Kaszyce było sześciu wikariuszy. Ich pobyty w parafii były stosunkowo krótkie. W dniu 30 czerwca 2002 roku na emeryturę kapłańską przeszedł ks. prał. Tadeusz Kulak a obowiązki proboszczowskie z dniem 1 lipca tego roku przejął ks. Stanisław Kulikowski, który był stosunkowo młodym kapłanem, stąd nie potrzebował pomocy księdza wikariusza. Od tego momentu nie ma księży wikariuszy w parafii Kaszyce.

2. 3. *Życie sakramentalne*

Jednym z głównych obowiązków, jakie spoczywają na duszpasterzach parafialnych jest ewangelizacja i umożliwienie wiernym korzystania z sakramentów świętych. Choć posługa przy grzebaniu zmarłych, nie jest posługą w sensie ścisłym sakramentalną, jednak z racji na jej wagę, znaczenie towarzyszenia bliskim osoby zmarłej w czasie odprowadzania jej na miejsce spoczynku na cmentarzu oraz w celu ukazania zmian demograficznych ta kwestia zostanie także poruszona⁷⁷.

Chrzest

Pierwszym z siedmiu sakramentów jest chrzest święty. Sakrament ten powoduje: uwolnienie ludzi od grzechu, odrodzenie ich jako dzieci Boże, upodobnienie do Chrystusa przez niezniszczalny charakter oraz włączenie, czyli wcielenie do wspólnoty Kościoła. Aby owocnie sprawować ten sakrament

⁷⁶ AAPrz, *Tabela Służbowa ks. Grzegorza Janowskiego*, b. sygn..

⁷⁷ M. Hofman, *Życie sakramentalne w parafii Żurawica w okresie proboszczowania ks. prałata Stanisława Burczyka (1967-1996)*, w: *Ksiądz prałat Stanisław Burczyk 1921-2007*, red. M. Duda, Żurawica 2019, s. 41.

należy pamiętać o przygotowaniu wiernych do jego przyjęcia. W parafii Kaszyce tego sakramentu udzielano dzieciom. Pisząc więc o przygotowaniu, należy stwierdzić, że to rodzice przy chrzcie mają pierwszorzędne zadanie. Dlatego w czasie spotkania duszpasterskiego należy im wyjaśnić, jakie obowiązki na nich spoczywają. To rodzice po chrzcie świętym mają obowiązek doprowadzić dziecko do poznania Boga oraz przygotować do przyjęcia sakramentu bierzmowania i uczestnictwa w Eucharystii. W spełnianiu tego obowiązku rodzicom ma pomagać proboszcz⁷⁸.

Na podstawie ksiąg ochrzczonych z lat 1971-2002⁷⁹ można stwierdzić, że w poszczególnych latach chrzest święty był sprawowany przez samego proboszcza ks. T. Kulaka, jak również przez innych kapłanów duszpasterzujących w parafii, czy to jako wikariuszy, czy zastępujących proboszcza w czasie wakacyjnych urlopów. W niektórych przypadkach chrztu udzielali rodacy, którzy sprawowali Eucharystię w rodzinnej parafii i przy tej okazji chrzcili dzieci. Szczegóły można poznać analizując poniższą tabelę.

Tabela 1. Chrzty w parafii Kaszyce

ROK	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
Ochrzczeni ogółem	27	29	34	40	30	29	33	34	33	33	27
Ochrzczeni przez ks. T. Kulaka	18	26	28	35	30	28	33	33	32	33	23
ROK	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Ochrzczeni ogółem	36	31	37	23	27	31	21	26	24	20	25
Ochrzczeni przez ks. T. Kulaka	34	30	37	21	27	28	21	26	21	20	20
ROK	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	x
Ochrzczeni ogółem	25	11	12	21	16	18	22	18	19	9	x
Ochrzczeni przez ks. T. Kulaka	25	10	8	19	16	18	22	18	18	3	x

Źródło: APK, *Liber baptizatorum Kaszyce ab anno 1907*, b. sygn.; Tamże, *Liber baptizatorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1946*, b. sygn.

⁷⁸ P. Hemperek, *Uświęcające zadanie Kościoła*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 3: ks. III: *Nauczycielskie zadanie Kościoła*, ks. IV: *Uświęcające zadanie Kościoła*, red. P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, Lublin 1986, s. 76-80.

⁷⁹ Archiwum Parafii Kaszyce (dalej: APK), *Liber baptizatorum Kaszyce ab anno 1907*, b. sygn. Widać, że księga nie jest jednolita. W jednej części są kartki większych rozmiarów, w kolejnej mniejszych; w części strony są ponumerowane, ale w większości bez numeracji stron; Tamże, *Liber baptizatorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1946*, b. sygn. Również w tej księdze widać, że nie jest jednolita. Uwagi jw.

Z powyższej tabeli wynika, że najwięcej chrztów w parafii Kaszyce zostało udzielone w 1974 roku, bo aż 40. Przez wiele lat ilość chrztów była pomiędzy 20 a 30 w ciągu roku. Natomiast najmniej w roku 2002 – 9 chrztów. Należy zauważyć, że szczególnie w latach 1994, 1995 oraz 2002 było bardzo mało chrztów – ok. 10. Najprawdopodobniej wynika to z ogólnego trendu demograficznego oraz emigracji, która rozpoczęła się w latach 90 XX wieku. W okresie proboszczowania ks. Kulaka zostało udzielonych 821 chrztów. Z tego sam ks. proboszcz udzielił 760. Pozostałych chrztów świętych udzielili następujący kapłani: ks. Antoni Soszyński – 19; ks. Franciszek Wielgosz – 7; ks. Józef Kołodziejczyk – 2; ks. Feliks Pięta – 1; ks. Władysław Rybka – 7; ks. Wiesław Pelc – 2; ks. Ludwik Dyszyńskie – 3; ks. Marian Hofman – 4; ks. Piotr Sobczyk – 8; ks. Piotr Michno – 1; ks. Grzegorz Janowski – 1; ks. dkn Tomasz Picur – 1 oraz ks. Stanisław Kulikowski – 5 co w sumie daje liczbę 61.

Bierzmowanie

Sakrament bierzmowania jest drugim, obok chrztu, sakramentem wtajemniczenia chrześcijańskiego. W bierzmowaniu ochrzczeni otrzymują dar Ducha Świętego i doskonale łączą się z Kościołem, do którego zostali wcieleni przez chrzest⁸⁰. Zwyczajnym szafarzem bierzmowania jest ksiądz biskup. Zadaniem duszpasterza, jest przygotowanie kandydatów do bierzmowania, aby owocnie mogli przyjąć ten sakrament. Najczęściej jest on udzielany podczas wizytacji kanonicznej parafii, chociaż czasami także w innym terminie, kiedy ksiądz biskup przebywa z inną posługą do parafii i „przy okazji” udziela tego sakramentu. W przypadku Kaszyc tylko raz bierzmowanie było poza wizytacją parafii, a było to w 1998 roku. Według księgi bierzmowanych w parafii Kaszyce, w okresie proboszczowania ks. prał. T. Kulaka ośmiokrotnie był udzielany sakrament bierzmowania. Było to w latach: 1972, 1977, 1982, 1986, 1991, 1996, 1998 oraz 2002⁸¹. Poniższa tabela pokazuje daty bierzmowania, kto był szafarzem tego sakramentu oraz ilu parafian go przyjęło.

⁸⁰ P. Hemperek, dz. cyt., s. 99.

⁸¹ APK, *Liber confirmatorum parafii Kaszyce, ab anno 1951*, b. sygn.

Tabela 2. Bierzmowanie w parafii Kaszyce

Data bierzmowania	9.06.1972 r.	29.06.1977 r.	12.05.1982 r.	4.09.1986 r.
Szafarz bierzmowania	ks. bp Tadeusz Błaszkiwicz	ks. bp Stanisław Jakiel	ks. bp Ignacy Tokarczuk	ks. bp Ignacy Tokarczuk
Liczba osób bierzmowanych	66	123	112	121
Data bierzmowania	10.04.1991 r.	27.10.1996 r.	15.11.1998 r.	29.06.2002 r.
Szafarz bierzmowania	ks. bp Ignacy Tokarczuk	ks. bp Stefan Moskwa	ks. bp Bolesław Taborski	ks. abp Józef Michalik
Liczba osób bierzmowanych	104	67	41	61

Źródło: APK, *Liber confirmatorum parafii Kaszyce, ab anno 1951*, b. sygn.

Z tabeli wynika, że trzykrotnie sakramentu bierzmowania udzielał ks. abp I. Tokarczuk i łącznie udzielił sakramentu bierzmowania 337 parafianom. Pozostali księża biskupi udzielali tego sakramentu w parafii Kaszyce po jednym razie. Ks. bp Tadeusz Błaszkiwicz wybierzmował 66 osób; ks. bp Stanisław Jakiel 123; ks. bp Stefan Moskwa 67; ks. bp Bolesław Taborski 41 parafian. W trakcie wizytacji w 2002 roku ks. abp Józef Michalik udzielił tego sakramentu 61 osobom. Łącznie w okresie proboszczowania ks. prałata Kulaka w parafii Kaszyce do sakramentu bierzmowania przystąpiło 695 parafian.

Eucharystia

Kolejnym sakramentem wtajemniczenia chrześcijańskiego jest Eucharystia, która jest najczcigodniejszym sakramentem. W niej bowiem, sam Chrystus Pan jest obecny, ofiaruje się oraz jest spożywany i dzięki niej Kościół ustawicznie żyje i wzrasta⁸². Z Eucharystią łączy się najpierw przygotowanie do Pierwszej Komunii Świętej, a następnie formacja eucharystyczna i sprawowanie tego sakramentu w ciągu roku, udzielając go wszystkim wiernym. Przez wiele lat przygotowaniem do sakramentu Eucharystii i formacją zajmował się ksiądz proboszcz, gdy w parafii podjęli prace duszpasterską wikariusze, to przygotowaniem katechetycznym oni się zajęli.

W parafii Kaszyce z okresu proboszczowania ks. prał. Kulaka nie ma Księgi Pierwszej Komunii Świętej. Dlatego tę kwestię można przedstawić korzystając

⁸² P. Hemperek, dz. cyt., s. 112.

ze sprawozdań rocznych z działalności parafii. Te sprawozdania znajdują się w Archiwum Archidiecezji Przemyskiej. Dla parafii Kaszyce zachowały się sprawozdania z tego okresu z następujących lat: 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1987, 1989, 1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999 oraz 2000. Zachowały się również kwestionariusze przed wizytacją kanoniczną parafii z lat: 1982, 1991 oraz 2002. Jeśli chodzi o ilość dzieci, które przystąpiły do Pierwszej Komunii Świętej przedstawia to poniższa tabela.

Tabela 3. Pierwsza Komunia Święta w parafii Kaszyce

Rok	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1978	1979	1980	1981
Liczba dzieci do Pierwszej Komunii św.	.	.	.	.	18	23	24	24	24	19
Rok	1982	1987	1989	1993	1994	1995	1997	1998	1999	2000
Liczba dzieci do Pierwszej Komunii św.	30	19	23	23	20	23	18	19	19	19

Źródło: AAPrz, TPNS 107/1 *Kaszyce 1964-92, Sprawozdania z pracy duszpasterskiej za lata: 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1987, 1989, b. sygn.; AAPrz, Wizytacje. Sprawozdania roczne. Radymno I 1993-2016, b. sygn.*

Z analizy powyższej tabeli wynika, że do Pierwszej Komunii Świętej przystępowało około dwudziestu młodych parafian. Jedynie w roku 1982 ich liczba osiągnęła 30.

Także na podstawie sprawozdań można stwierdzić ile Komunii świętej rozdano w ciągu roku. Przedstawi to tabela poniżej.

Tabela 4. Ilość rozdanych Komunii świętych w ciągu roku w parafii Kaszyce

Rok	Ilość Komunii Świętej udzielonej w ciągu roku	Rok	Ilość Komunii Świętej udzielonej w ciągu roku
1971	10 000	1982	18 000
1972	12 000	1987	26 500
1973	12 000-14 000	1989	23 400
1974	14 000	1993	45 300
1975	15 000	1994	46 000
1976	14 000	1995	46 000
1978	14 000	1997	44 580
1979	15 000	1998	44 500
1980	15 000	1999	46 200
1981	.	2000	45 800

Źródło: AAPrz, TPNS 107/1 *Kaszyce 1964-92, Sprawozdania z pracy duszpasterskiej za lata: 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1987, 1989, b. sygn.; AAPrz, Wizytacje. Sprawozdania roczne. Radymno I 1993-2016, b. sygn.*

Z tabeli wynika, że wyraźny wzrost przystępowania parafian do Komunii świętej nastąpił w latach osiemdziesiątych a szczególnie w dziewięćdziesiątych. Wydaje się, że praca duszpasterska pogłębiła świadomość eucharystyczną i dlatego wierni odczuwali potrzebę częstszego przystępowania do Komunii świętej.

Wyrazem pobożności eucharystycznej jest udział we Mszy świętej. Od pewnego czasu Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego przeprowadza badania ilości uczestnictwa wiernych w niedzielnej Mszy świętej oraz tych, którzy w niedzielę przystąpili do Komunii świętej. Co prawda formularze z liczenia są przekazywane przez Kurię do Instytutu, ale frekwencję uczestnictwa, na podstawie tego liczenia, można znaleźć w sprawozdaniach rocznych. Frekwencję uczestnictwa w niedzielnej Eucharystii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Frekwencja na niedzielnej Mszy świętej w niedzielę liczenia w parafii Kaszyce

Rok	Liczba wiernych na Mszy świętej	Rok	Liczba wiernych na Mszy świętej
1971	.	1982	930
1972	.	1987	845
1973	.	1989	790
1074	.	1993	870
1975	714	1994	870 i 876
1976	800 i 900	1995	856 i 847
1978	760 i 850	1997	893
1979	820	1998	879
1980	800	1999	892
1981	810	2000	878

Źródło: AAPrz, TPNS 107/1 *Kaszyce 1964-92, Sprawozdania z pracy duszpasterskiej za lata: 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1987, 1989, b. sygn.; AAPrz, Wizytacje. Sprawozdania roczne. Radymno I 1993-2016, b. sygn.*

Z analizy tabeli wynika, że w latach 1976, 1978, 1994 oraz 1995 w parafii odbyło się liczenie dwukrotnie, to jest w okresie wiosennym i jesiennym. Największa frekwencja była w 1982 roku osiągając 930 parafian obecnych na Mszy świętej niedzielnej.

Jeśli zaś chodzi o liczbę wiernych, którzy przystąpili w „niedzielę liczenia” do Komunii świętej to są dostępne dane tylko z lat 1997, 1998, 1999 i 2000. Odpowiednio w kolejne lata do Komunii świętej, w niedzielę liczenia przystąpiło 217 osób, 354 osób, 270 osób oraz 426 osób.

Spowiedź święta

W parafii nie ma żadnych danych odnośnie sprawowania sakramentu pokuty. Wynika to z jego specyfiki. Nigdzie się nie odnotowuje osób przystępujących do spowiedzi świętej. Od strony duszpasterskiej ważna jest dostępność do tego sakramentu. Patrząc od tej strony należy stwierdzić, że we wspomnieniach parafian, zarówno ks. Tadeusz jak i inni duszpasterze, pół godziny przed Mszą świętą, tak w dni powszednie jak i w niedziele, posługiwali w konfesjonale. W sprawozdaniach rocznych z działalności parafii można spotkać stwierdzenia, że przy okazji rekolekcji wielkopostnych była duża frekwencja parafian u spowiedzi świętej. Tak jest np. w sprawozdaniu z 1989 roku przy okazji rekolekcji, które przeprowadził ks. Stanisław Bar jest stwierdzenie, że do spowiedzi świętej przystąpiło 840 osób. Takie określenia można znaleźć również w kronice parafialnej w odniesieniu do konkretnych rekolekcji np. w dniach od 9 do 12 marca 1980 roku odbyły się rekolekcje, które głosił ks. prałat Jan Jakubczyk. W odniesieniu do nich w kronice jest adnotacja, że w dniu spowiedzi świętej do Komunii świętej przystąpiło 800 wiernych.

Namaszczenie chorych

W parafii Kaszyce nie ma księgi chorych. Nie można więc na jej podstawie przedstawić jak wyglądało szafowanie sakramentem chorych. W wielu parafiach w księdze zmarłych są odnotowywane adnotacje o udzieleniu tego sakramentu. W przypadku parafii Kaszyce w omawianym okresie, tylko w dwóch przypadkach znajduje się taka adnotacja. Pierwszy dotyczy zmarłego ks. Antoniego Soszyńskiego, a wpis brzmi: „zaopatrzony św. sakramentami”⁸³. Drugi przypadek dotyczy wiernego świeckiego, a adnotacji brzmi: „zaopatrzony”⁸⁴. Zwykle tego sakramentu udziela się również przy okazji odprawiania rekolekcji parafialnych, czy Misji świętych oraz od pewnego czasu z racji Wspomnienia Matki Boże z Lourdes w dzień chorego 11 lutego każdego roku. Tak było również w parafii Kaszyce. Ale oprócz wzmianki w sprawozdaniu, że tak było nie ma innych informacji. W sprawozdaniach rocznych z działalności parafii można odnaleźć natomiast informację o tym,

⁸³ APŻ, *Liber Mortuorum Kaszyce ab anno 1946*, b. sygn., rok 1992, s. 187, nr 2.

⁸⁴ Tamże, *Liber Mortuorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1948*, b. sygn., rok 2002, nr 2.

ile osób chorych w danym roku odwiedzał duszpasterz w pierwsze piątki miesiąca. O odwiedzinach chorych mówią sprawozdania roczne z lat 1997, 1998, 1999 oraz 2000. W tych latach odpowiednio odwiedzono w każdy pierwszy piątek miesiąca w 1997 – 17 chorych, 1998 – 20 chorych, 1999 – 20 chorych oraz w 2000 od 18 do 20 chorych. Jednak informacja ta nie jest pełna, bo z niej nie wynika czy chodziło o spowiedź świętą, Komunię świętą, czy namaszczenie chorych.

Powołania kapłańskie

O pobożności parafii świadczą powołania do kapłaństwa i życia zakonnego. W omawianym okresie w parafii Kaszyce było cztery powołania. Pierwszym, który doszedł do święceń kapłańskich był ks. Władysław Grabowski, który urodził się 14 czerwca 1953 roku w Kaszycach, ochrzczony 17 czerwca 1953 roku w parafii Kaszyce, syn Tadeusza i Katarzyny z domu Chudzik. Otrzymał święcenia diakonatu w Stowarzyszeniu Apostolstwa Katolickiego popularnie nazywanego zgromadzeniem księży pallotynów w dniu 23 listopada 1980 roku z rąk ks. bpa Bronisława Dąbrowskiego. W dniu 2 maja 1981 roku otrzymał święcenia kapłańskie z rąk ks. kardynała Franciszka Macharskiego⁸⁵. Kończąc studia seminaryjne 1981 uzyskał stopień magistra teologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Po święceniach kapłańskich podjął obowiązki wikariusza w parafii św. Jana Ewangelisty w Szczecinie, gdzie pracował w latach 1981-1982. Później został skierowany na kurs językowy w Richmond College-Sheffield, Anglia. W dniu 3 września 1983 r. wyjazd do USA i tu podejmował obowiązki wikariusza i proboszcza duszpasterzując do dziś. Najpierw w latach 1983 -1984 pełnił obowiązki wikariusza w Sanktuarium Dzieciątka Jezus w North Tonawanda. Stąd został przeniesiony na wikariat w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Buffalo, gdzie duszpasterzował w latach 1984-1992. Kolejno w latach 1992-2000 był wikariuszem w parafii Królowej Męczenników w Cheektowaga. Od 5 lutego 2000 do 31 sierpnia 2017 roku pełnił obowiązki proboszcz w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Eden. Od 20 kwietnia 2010 do 31 sierpnia 2017 roku dodatkowo pełnił funkcje proboszcz w parafii pw. Ducha Świętego w North Collins. Następnie został skierowany w dniu 1 września 2017 roku na

---

⁸⁵ APK, *Liber baptizatorum Kaszyce ab anno 1907*, b. sygn., rok 1953, nr 24.

probostwo w parafii pw. św. Gabriela od Matki Bożej Bolesnej w Elma, gdzie pełni obowiązki do dnia dzisiejszego⁸⁶.

Ks. Jan Kostkiewicz urodził się 7 września 1949 roku w Kaszycach, ochrzczony 18 września 1949 roku w parafii Kaszyce, syn Ludwika i Marii z domu Świta, otrzymał święcenia diakonatu w zgromadzeniem księży palotynów w dniu 6 grudnia 1981 roku z rąk ks. bpa Władysława Miziołka⁸⁷. Święcenia kapłańskie przyjął z rąk ks. prymasa Józefa Glempa w dniu 1 maja 1982 r. Studia seminaryjne uwieńczył obroną pracy magisterskiej na KUL w Lublinie. Po święceniach kapłańskich podjął obowiązki wikariusza parafii w Ożarowie Mazowieckim, gdzie pracował przez 4 lata. Następnie przełożeni skierowali go do Warszawy, gdzie posługiwał we wspólnocie „Rodzina Rodzin”, która zajmowała się Warszawskimi Domami Dziecka. W tym też czasie podjął studia podyplomowe z pedagogiki specjalnej na Uniwersytecie Warszawskim. Po dwóch latach władze zakonne skierowały go do Francji, do Paryskiego Domu Pallotynów, gdzie do dnia dzisiejszego przebywa, pełniąc w przeszłości kolejno obowiązki ekonoma wspólnoty, rektora wspólnoty oraz redaktora *Apostoła Miłosierdzia Bożego*, którego zadaniem było szerzenie kultu Miłosierdzia Bożego oraz św. Faustyny Kowalskiej w Ukrainie, Portugalii, Brazylii i Polsce. W ostatnich latach pełnił również posługę spowiednika sióstr Sercanek, Nazaretanek oraz sióstr Córek Miłosierdzia na rue du Bac⁸⁸.

Ks. Marian Hofman urodził się 6 września 1967 roku w Olszynie. Ochrzczony w dniu 17 września 1967 roku w parafii Kaszyce, syn Karola i Eleonory z domu Murchan⁸⁹. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Radymnie, w 1986 roku rozpoczął studia w WSD w Przemyślu, które uwieńczył przyjęciem święceń kapłańskich w dniu 11 czerwca 1992 roku w katedrze przemyskiej z rąk ks. abpa Ignacego Tokarczuka. Jako wikariusz posługiwał w parafii pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w Sanoku – Olchowcach w latach 1992-1995, Krosno pw. Świętej Trójcy w latach 1995-1999 oraz Jarosławiu pw. NMP Królowej Polskie w latach 1999-2000. W sierpniu 2000 roku objął probostwo w Hucisku Jawornickim pw. MB Wspomożenia Wiernych. Jednocześnie podjął studia specjalistyczne z prawa kanonicznego w Instytucie Prawa Kanonicznego w Krakowie, które uwieńczył licencjatem

⁸⁶ Wywiad przeprowadzony z ks. Władysławem Grabowski przez p. Małgorzatę Sztolf w dniu 26.09.2022 r.

⁸⁷ APK, *Liber baptizatorum Kaszyce ab anno 1907*, b. sygn., rok 1949, nr 24, s. 218.

⁸⁸ Wywiad przeprowadzony z ks. Janem Kostkiewiczem przez ks. Mariana Hofmana w dniu 16.09.2022 r.

⁸⁹ APK, *Liber baptizatorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1946*, b. sygn., rok 1967, nr 6.

z prawa kanonicznego. Z dniem 1 lipca 2003 roku został przeniesiony na probostwo w Bolestraszcach, gdzie posługiwał do 30 września 2006 roku. Od 1 października podjął obowiązki proboszczowskie w parafii Żurawica pw. Niepokalanego Poczęcia NMP. Wraz z tą nominacją został mianowany dziekanem dekanatu Żurawica. Będąc proboszczem w Bolestraszcach podjął obowiązki Obrońcy węzła małżeńskiego w Sądzie Metropolitalnym w Przemyślu a od 2010 roku obowiązki Sędziego Sądu Metropolitalnego w Przemyślu. W dniu 4 listopada 2014 roku na podstawie przedstawionej i obronionej rozprawy doktorskiej *Kancelaria parafialna w służbie ewangelizacji w świetle uchwał synodów polskich w latach 1983-2010* uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych w dyscyplinie prawo kanoniczne. W dniu 21 grudnia 2018 roku został mianowany Honorowym Kanonikiem Przemyskiej Kapituły Metropolitalnej⁹⁰.

Ks. Tomasz Picur, urodził się 30 listopada 1977 roku w Kaszycach, ochrzczony 26 grudnia 1977 roku w parafii Kaszyce, syn Józefa i Heleny z domu Lusio, święcenia diakonatu przyjął 12 maja 2002 roku w Sońnicy Jarosławskiej⁹¹ z rąk ks. bpa Adama Szala, a święcenia kapłańskie 8 czerwca 2003 roku w katedrze przemyskiej z rąk ks. abpa Józefa Michalika, kiedy ks. Kulak był już emerytem. Po święceniach kapłańskich został wikariuszem w parafii Brzóza Stadnicka. Po rocznej pracy duszpasterskiej został skierowany na studia specjalistyczne z teologii moralnej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, które uwieńczył w 2008 roku doktoratem broniąc dysertacji pt. *Wierność prawdzie drogą ku pełni człowieczeństwa. Studium teologicznomoralne w świetle nauczania Jana Pawła II*. Po studiach podjął obowiązki prefekta oraz wykładowcy etyki i teologii moralnej w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. W 2010 roku został również profesorem Wyższego Seminarium Duchownego w Lwowie-Brzuchowicach. . Równocześnie w latach 2011-2014 prowadził wykłady z teologii moralnej na KUL-u. 24 sierpnia 2013 roku został zwolniony z obowiązków prefekta WSD w Przemyślu, otrzymując nominację na ojca duchownego kleryków i pozostając w dalszym ciągu wykładowcą teologii moralnej. W sierpniu 2019 roku został rektorem kaplicy pw. św. Michała Archanioła w Przemyślu, pozostając jednocześnie profesorem teologii moralnej w WSD w Przemyślu i Lwowie. Za gorliwą pracę dla Kościoła diecezjalnego w 2022 roku otrzymał odznaczenie EC⁹².

⁹⁰ AAPrz, *Tabela służbowa ks. Mariana Hofmana*, b. sygn.

⁹¹ APK, *Liber baptizatorum Kaszyce ab anno 1907*, b. sygn., rok 1977, nr 22.

⁹² AAPrz, *Tabela służbowa ks. Tomasza Picura*, b. sygn.

Małżeństwo

Warto także zatrzymać się na sakramencie małżeństwa. Małżeństwo jest przymierzem dwojga ludzi, będącym wspólnotą całego życia. Zadaniem małżonków jest dbać o ich dobro wspólne, jak również o dobro zrodzonego potomstwa⁹³. Do tego sakramentu Kościół przykłada wielką wagę zarówno biorąc pod uwagę kwestię przygotowania do niego, jak również celebrowania. W każdej parafii jest prowadzona księga małżeństw⁹⁴.

W latach 1971-2002 w parafii Kaszyce przy sakramencie małżeństwa asystował zarówno ksiądz Kulak jak również inni duszpasterze. W poniższej tabeli zostanie przedstawione jak to wyglądało w poszczególnych latach.

Tabela 6. Małżeństwa zawarte w parafii Kaszyce

Rok	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
Małżeństwa zawarte z Kaszyc	9	10	15	11	10	11	9	7	5	12	14
Małżeństwa zawarte z Olszynki	5	1	7	7	4	3	8	5	6	6	2
Małżeństwa zawarte razem w parafii	14	11	22	18	14	14	17	12	11	18	16
Małżeństwa przy asystowaniu ks. Kulaka	9	11	19	18	14	14	16	9	11	18	16
Rok	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Małżeństwa zawarte z Kaszyc	18	7	11	6	10	8	4	6	7	10	11
Małżeństwa zawarte z Olszynki	2	2	2	4	4	1	4	3	2	6	5
Małżeństwa zawarte razem w parafii	20	9	13	10	14	9	8	9	9	16	16
Małżeństwa przy asystowaniu ks. Kulaka	19	9	13	10	14	9	8	9	9	15	12

⁹³ W. Góralski, *Małżeństwo*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 3: ks. III: *Nauczycielskie zadanie Kościoła*, ks. IV: *Uświęcające zadanie Kościoła*, red. P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, Lublin 1986, s. 215 – 218.

⁹⁴ APK, *Liber Copulatorum Kaszyce ab anno 1948*, b. sygn.; Tamże, *Liber Copulatorum Dmytrowice-Olszynka, ab anno 1948*, b. sygn.

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Małżeństwa zawarte z Kaszyc	6	3	3	7	7	4	4	7	5	6	
Małżeństwa zawarte z Olszynki	2	0	5	3	3	5	3	3	3	1	
Małżeństwa zawarte razem w parafii	8	3	8	10	10	9	7	10	8	7	
Małżeństwa przy asystowaniu ks. Kulaka	8	3	8	10	10	8	7	8	8	3	

Źródło: APK, *Liber Copulatorum Kaszyc ab anno 1948*, b. sygn.; Tamże, *Liber Copulatorum Dmytrowice-Olszynka, ab anno 1948*, b. sygn.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że najwięcej małżeństw w parafii Kaszyc zawarto w roku 1973 bo aż 22. Jeszcze tylko raz w 1982 roku liczba zawartych małżeństw osiągnęła 20. W latach 70 i 80 XX wieku była w przedziale 10 do 20. Natomiast w latach 90 ilość ta spadła do 10 i poniżej 10. Trudno jest wskazać jednoznacznie na przyczynę tego zjawiska, ale miała na to wpływ emigracja zarobkowa oraz przesuwanie się wieku życia młodych ludzi, którzy decydowali się na zawieranie małżeństwa. Warto dodać, że w latach 1971-2002 w parafii Kaszyc udzielono 380 ślubów, z tego ks. prałat Kulak 354.

Pogrzeby

Kościół towarzyszy człowiekowi na początku jego życia przez sakrament chrztu świętego. Towarzyszy mu również odprowadzając zmarłego na miejsce spoczynku, na cmentarzu. W czasie pogrzebu Kościół wyprasza duchową pomoc zmarłym, okazuje szacunek ich ciału i równocześnie niesie żyjącym pociechę nadziei⁹⁵. W każdej parafii jest prowadzona księga zmarłych⁹⁶. W latach 1971-2002 w parafii Kaszyc Msze święte pogrzebowe odprawiał i odprowadzał zmarłych na miejsce spoczynku na kaszyckim cmentarzu, zarówno ksiądz Tadeusz, jak również inni duszpasterze.

⁹⁵ F. Przytuła, *Pozostałe akty kultu Bożego*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 3: ks. III: *Nauczycielskie zadanie Kościoła*, ks. IV: *Uświęcające zadanie Kościoła*, red. P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, Lublin 1986, s. 363-365.

⁹⁶ APŻ, *Liber Mortuorum Kaszyc ab anno 1946*, b. sygn. Do księgi jest włożone również poszyt od 1931 roku; Tamże, *Liber Mortuorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1948*, b. sygn.

W poniższej tabeli zostanie przedstawione jak to wyglądało w poszczególnych latach.

Tabela 7. Pogrzeby w parafii Kaszyce

Rok	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
Pogrzeby z miejscowości Kaszyce	5	9	13	11	5	8	8	13	7	8	7
Pogrzeby z miejscowości Dmytrowice – Olszynki	4	3	1	2	2	3	2	3	1	3	3
Pogrzeby w parafii łącznie	9	12	14	13	7	11	10	16	8	11	10
Pogrzeby które odprawił ks. Kulak	6	12	13	12	7	9	9	14	8	11	9
Rok	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Pogrzeby z miejscowości Kaszyce	10	7	10	11	18	6	12	9	6	14	15
Pogrzeby z miejscowości Dmytrowice – Olszynki	2	3	4	1	1	2	4	3	4	7	3
Pogrzeby w parafii łącznie	12	10	14	12	19	8	16	12	10	21	18
Pogrzeby które odprawił ks. Kulak	10	10	14	12	18	8	15	11	10	19	16
Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Pogrzeby z miejscowości Kaszyce	16	11	8	15	10	9	10	10	6	6	
Pogrzeby z miejscowości Dmytrowice – Olszynki	1	5	5	3	1	1	4	2	2	3	
Pogrzeby w parafii łącznie	17	16	13	18	11	10	14	12	8	9	
Pogrzeby które odprawił ks. Kulak	17	11	7	14	2	9	14	6	7	3	

Źródło: APŻ, *Liber Mortuorum Kaszyce ab anno 1946*, b. sygn.; tamże, *Liber Mortuorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1948*, b. sygn.

Z przedstawionej tabeli wynika, że w parafii Kaszyce najwięcej pogrzebów było w 1991 roku. Aż 21 parafian zostało w tym roku pochowanych.

Najmniej osób, bo 7 zmarło w roku 1975. Niewiele więcej, bo 8 osób zmarło w latach 1979, 1987 oraz 2001. Najczęściej pogrzeby odprawiał ks. Tadeusz Kulak. Spośród wszystkich 401 pogrzebów w okresie proboszczowania ks. Tadeusza, on sam przewodniczył 343 pochówkom. Pozostały 58 pogrzebów odprawili albo księża wikariusze, albo rodacy, którzy przebywali w rodzinnej parafii, względnie kapłani, którzy zastępowali ks. Kulaka, który przebywał poza parafią z racji zdrowotnych.

2. 4. Głoszenie Dobrej Nowiny

Obok posługi sakramentalnej, głoszenie Ewangelii jest podstawowym zadaniem kapłańskim. Tę posługę kapłan realizuje m. in. przez głoszenia kazań, organizację rekolekcji i misji parafialnych oraz katechizację. Jeśli chodzi o głoszenie słowa Bożego w czasie niedzielnych nabożeństw, to należy stwierdzić, że przez większość okresu proboszczowania ks. Kulak realizował tę posługę sam. Jak już było to wspomniane był w Kaszycach drugi kapłan, ks. Antoni Soszyński, ale on z racji na stan zdrowia, swoją pracę ograniczył do odprawiania Mszy świętej i posługi w konfesjonale. Kazania głosił jedynie ks. Tadeusz. Należy dodać, że gdy parafię odwiedzali księża rodacy, to czasami wyręczali ks. proboszcza w głoszeniu kazań. Szczególnie jeśli chodzi o ks. prof. Józefa Kołodziejczyka⁹⁷, który był profesorem homiletyki w pallotyńskim seminarium w Ołtarzewie. Ks. Józef miał nie tylko wykształcenie w tym kierunku, ale także szczególny do tego dar. Był uznanym kaznodzieją i misjonarzem znanym w całej Polsce. Gdy do parafii Kaszyce przyszli księża wikariusze, to kazania niedzielne były głoszone na zmianę. W jedną niedzielę ksiądz proboszcz a w kolejną ks. wikariusz. W opinii parafian trwa pamięć o tym, że ks. Kulak bardzo solidnie przygotowywał się do głoszenia kazań i zawsze miał je przygotowane, napisane na kartce.

⁹⁷ Ks. Józef Kołodziejczyk urodził się 4 grudnia 1932 w Kaszycach. Święcenia kapłańskie przyjął 19 czerwca 1958 r. w Ołtarzewie z rąk bpa Zygmunta Choromańskiego. 12 września 1970 r. został skierowany do Ołtarzewa, gdzie był wychowawcą i zarazem głosił misje i rekolekcje ludowe. Od 1979 pełnił funkcję profesora fonetyki, homiletyki oraz teologii pastoralnej. 23 sierpnia 1984 r. został mianowany dyrektorem Krajowego Dzieła Duchowej Pomocy Powołaniom. 23 lutego 1988 r. obronił doktorat z teologii na KUL na podstawie pracy *Postawy religijne a recepcja kazań. Studium socjologiczno-homiletyczne na przykładzie dominicantes w wybranych parafiach miasta Warszawy*. Zmarł 13 lutego 2004 r. w Ołtarzewie. 17 lutego został pochowany w kwaterze pallotyńskiej na cmentarzu Ołtarzewskim. Zob. S. Tylus, *Leksykon polskich pallotynów (1915-2012)*, Ząbki 2013, 276-278.

W pierwszych latach proboszczowania sprawami katechetycznymi ks. Tadeusz zajmował się sam. Najpierw w salce katechetycznej, a później gdy religia weszła do szkoły, katechizował dzieci ze szkoły podstawowej. Był też okres, że w niedzielę po Mszy świętej miał katechezę dla młodzieży ze szkoły średniej, jeśli nie mogła ona uczestniczyć w takiej katechezie w miejscu nauki. Jak mocno ks. Tadeusz angażował się w skrawy katechetyczne świadczy wspomniany już fakt organizacji salki katechetycznej z przerobionego budynku gospodarczego, a później budowy Domu katechetycznego. Z kroniki parafialnej można się dowiedzieć, że w roku szkolnym 1987/88 dzieci do Pierwszej Komunii Świętej przygotowywała pani katechetka. Nie ma jednak więcej szczegółów na ten temat⁹⁸. Od roku szkolnego 1993/1994, od kiedy w parafii pracowali wikariusze, to oni przejęli obowiązki katechetyczne.

Kolejnym zagadnieniem związanym z misją nauczania jest organizacja misji i rekolekcji parafialnych. Z kroniki parafialnej wynika, że często były w wielkim poście organizowane rekolekcje a co jakiś czas także misje parafialne. I tak w roku 1969 Misje święte głosili księża Pallotyni. W dniach 2-5 marca odbyły się rekolekcje, które wygłosił ks. Józef Burda. Adnotacja jest z dopiskiem, że frekwencja była zadowalająca. Kolejna wzmianka o rekolekcjach znajduje się pod datą 26 marca 1977 rok. Rekolekcje te wygłosił o. Gwardian – reformata z Przemyśla. W kronice znajduje się dopisek, że się bardzo podobały parafianom i bardzo licznie w nich uczestniczyli. W następnym roku w maju rekolekcje głosił o. Tymoteusz – reformata. W dniach od 9 do 12 marca 1980 roku odbyły się kolejne rekolekcje. W odniesieniu do rekolekcji w kronice jest adnotacja, że w dniu spowiedzi świętej do Komunii świętej przystąpiło 800 wiernych. Rekolekcje te głosił ks. prałat Jan Jakubczyk. Kazania i nauki bardzo się podobały słuchaczom. Były głoszone językiem „prostym”, ale bardzo treściwe, odwołujące się do wartości drzemających w każdym człowieku i ukazujących nieskończoną miłość Boga. W 1985 roku rekolekcje parafialne rozpoczęły się w dniu 26 marca. Głosił je ks. dyrektor ze wspólnoty księży Salezjanów w Przemyślu. Wierni licznie w nich uczestniczyli. Można to wywnioskować ze stwierdzenia, że do Komunii świętej w czasie Mszy świętej kończącej rekolekcje przystąpiło 900 osób. W dniach 22-29 czerwca 1990 roku miały miejsce kolejne Misje święte. Prowadził je ks. Fryderyk Michalski. Misje były zakończone poświęceniem nowego kościoła. W dniach 22-25 czerwca 1991 roku odbyła się renowacja Misji świętych, którą przeprowadził ks. Janusz Borek. W roku 1992 rekolekcje

⁹⁸ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1988.*

święte w dniach 3-6 kwietnia prowadził ks. Zygmunt Jarzyna. Kolejny wpis, dotyczący interesującej nas kwestii, pojawia się w roku 2001. Mówi on, że w dniach od 1 do 8 kwietni były w parafii Misje święte, które głosili księża Pallotyni z Wadowic, ks. Józef Czachora i ks. Ryszard. Wierni chętnie i bardzo licznie brali udział w nabożeństwach, słuchali nauk ogólnych i stanowych. Na zakończenie został poświęcony krzyż misyjny. W kronice nie ma więcej wpisów na ten temat, ale to nie oznacza, że rekolekcji nie było częściej, a może nawet każdego roku. Być może dla ks. Proboszcza, rekolekcje były czymś tak oczywistym, że nie zawsze w kronice o nich wspominał. Uzupełnienie informacji na temat rekolekcji można znaleźć w sprawozdaniach rocznych z działalności parafii. I tak w 1993 roku rekolekcje wygłosił ks. Bronisław Twardzicki, w 1994 roku o. Stanisław – franciszkanin z Przemysła, w 1995 roku ks. Stanisław Pieńczak w Adwencie i o. Waldemar bernardyn z Przeworska w Wielkim Poście, w 1997 roku ks. Jan Nigborowicz, w 1998 roku o. Eustachy – karmelita z Przemysła, w 1999 roku ks. Janusz Kluz oraz 2000 roku ks. Andrzej Chmura⁹⁹.

Dla pełnej prezentacji działalności parafii w tym okresie należy dodać, że każdego roku w dniu 7 marca uroczyste obchodzono dzień pamięci pomordowanych parafian Kaszyckich przez żołnierzy hitlerowskich w czasie II wojny światowej, a którzy spoczywają we wspólnej mogile na miejscowym cmentarzu¹⁰⁰.

Także co roku obchodzono uroczyste Odpust parafialny ku czci św. Apostołów Piotra i Pawła, który gromadził wielkie rzesze wiernych, nie tylko z parafii, ale też z okolicznych miejscowości.

Parafianie Kaszyccy brali udział również w pielgrzymkach czy to z racji Podróży Apostolskich Ojca Świętego Jana Pawła II do Polski¹⁰¹, czy też do Częstochowy na Jasną Górę¹⁰². Każdego roku parafianie Kaszyccy uczestniczyli w pielgrzymce na Kalwarię Paclawską w trakcie Wielkiego Odpustu w sierpniu. Młodzież z parafii z okazji świąt Bożego Narodzenia przygotowywała Jasełka¹⁰³.

---

⁹⁹ AAprz, *Sprawozdania z działalności parafii Kaszyce za rok 1993;1994;1995;1997;1998;1999;2000* ; Tamże, *Wizytacje. Sprawozdania roczne. Radymno I 1993-2016*, b. sygn.

¹⁰⁰ *Kronika parafii Kaszyce (informacje z kolejnych lat)*.

¹⁰¹ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1979, Rok 1983, Rok 1987*.

¹⁰² *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1979*.

¹⁰³ *Kronika parafii Kaszyce, Rok 1990*.

Podsumowanie

Ks. prałat Tadeusz Kulak jako wikariusz przybył do Kaszyc 3 sierpnia 1968 roku. Tu żył jako wikariusz, proboszcz a następnie jako rezydent – emeryt aż do śmierci. W tym okresie pod koniec życia, krótko przebywał w Domu Księży Emerytów w Korczynie oraz w Hospicjum w Przemyślu. Można powiedzieć, że 47 lat swojego życia przeżył w Kaszycach. Za gorliwą posługę duszpasterską został odznaczony przez Kościół Przemyski godnościami: EC (Expositorium Canoniale) w dniu 28 marca 1972 roku. RM (Rokiety i Mantoletu) 18 października 1982 roku oraz został mianowany Honorowym Kanonikiem Przemyskiej Kapituły Metropolitalnej w dniu 29 marca 1999 roku¹⁰⁴. Zmarł 4 lipca 2015 roku. Jego pogrzeb odbył się w dniu 7 lipca pod przewodnictwem ks. bpa Stanisława Jamrozka. Został pochowany na miejscowym cmentarzu. Uroczystość pogrzebowa zgromadziła wielu kapłanów i ludzi świeckich z parafii i z okolicy, którzy swoją obecnością chcieli wyrazić wdzięczność ks. Tadeuszowi za jego posługę kapłańską¹⁰⁵.

Historia parafii Kaszyce w okresie proboszczowania ks. prałata Tadeusza Kulaka jest bardzo bogata. Patrząc na 31 lat działalności duszpasterskiej ks. proboszcza należy stwierdzić, że dokonał wiele dzieł zarówno na płaszczyźnie materialnej jak i duchowej. Świadczą o tym nie tylko wybudowany dom katechetyczny, kościół i plebania, ale również rozwój życia religijnego, który wyrażał się w życiu sakramentalnym jak i powołaniach do stanu duchownego. Docenili to nie tylko wierni świeccy, ale także władze duchowne archidiecezji przemyskiej.

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne:

Archiwum Archidiecezjalne w Przemyślu:

- Tabela służbowa następujących księży: ks. Mariana Hofmana, ks. Grzegorza Janowskiego, ks. Tadeusza Kulaka, ks. Stanisława Lechickiego, ks. Piotra Michno, ks. Tomasza Picura, ks. Henryka Pszona, ks. Piotra Sobczyka, ks. Antoniego Soszyńskiego, ks. Jana Świdnickiego, ks. Piotra Wojnara, ks. Andrzeja Wolanina, b. sygn.

¹⁰⁴ AAPrz, *Tabela służbowa księdza Tadeusza Kulaka*, b. sygn.

¹⁰⁵ Tamże; M. Hofman, dz. cyt.

- Teczka Akt Personalnych TP Kulak Tadeusz, Decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie. Wydział do spraw wyznań, L.Wz.501/12/71 z dnia 6 lipca 1971.
- Teczka parafii Kaszyce:
  - sygn. TPND 107/1 Kaszyce, Pismo 699/89 z dnia 8 kwietnia 1988 r.
  - sygn. TPND 107/1 Kaszyce, Dekret z poświęcenia kościoła parafialnego w Kaszycach, Pismo nr 1425/90 z dnia 30 czerwca 1990 r.
  - sygn. TPNG 107/1 Kaszyce. Pismo wyrażające zgodę na budowę domu katechetycznego, nr 948/84 z dnia 1 czerwca 1984 r.
  - sygn. TPNG 107/1 Kaszyce, Pismo 2188/88 z dnia 29 listopada 1988 r.
  - sygn. TPNS 107/1 Kaszyce Sprawozdania z działalności parafii Kaszyce (1964-1992).
- Wizytacje. Sprawozdania roczne. Radymno I 1993-2016, b. sygn.

Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu:

- Decyzja w sprawie wpisu dobra kultury do rejestru zabytków z dnia 16.08.1999 r., l. dz. SOZ – II – 4030/1/99. Nr rejestru B-2/1; B-2/2; B-2/6; B-2/8.
- Teczka dokumentacji dokonanej renowacji obiektów: Obrazu Św. Michała Archanioła oraz Adoracji Krzyża Św. przez Świętych, nr 5601.
- Teczka dokumentacji dokonanej renowacji obiektów: Ołtarz główny i ołtarze boczne, nr 5602.

Archiwum Parafii Kaszyce:

- Kronika parafii Kaszyce 1971-2002.
- Liber baptizatorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1946, b. sygn..
- Liber baptizatorum Kaszyce ab anno 1907, b. sygn.
- Liber confirmatorum parafii Kaszyce ab anno 1951, b. sygn.
- Liber Copulatorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1948, b. sygn.
- Liber Copulatorum Kaszyce ab anno 1948, b. sygn.;
- Liber Mortuorum Dmytrowice-Olszynka ab anno 1948, b. sygn.
- Liber Mortuorum Kaszyce ab anno 1946, b. sygn.

Źródła drukowane:

- *Monitor Polski* z 1986 r., nr 9, poz. 64.
- *Rocznik Archidiecezji Przemyskiej 1997 Album, Przemyśl 1997.*
- *Schematismus universi venerabilis cleri Saecularis et Regularis Dioeceseos Ritus Latini Premisliensis pro Anno Domini 1905, Przemyśl 1904.*

Opracowania:

- Dyrda J., *Kaszyce, w: Orły moja gmina. Informator samorządowy gminy Orły, 7/2022, s. 27-29.*

- Głowacki Z., *Pralaci i kanonicy w archidiecezji przemyskiej*, „Niedziela”, Edycja przemyska, 5/2007, s. VIII.
- Głowacki Z., *Biogramy zmarłych księży archidiecezji przemyskiej*, Przemyśl 2022.
- Góralski W., *Małżeństwo*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 3: ks. III: *Nauczycielskie zadanie Kościoła*, ks. IV: *Uświęcające zadanie Kościoła*, red. P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, Lublin 1986, s. 215 – 218.
- Hemperek P., *Uświęcające zadanie Kościoła*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 3: ks. III: *Nauczycielskie zadanie Kościoła*, ks. IV: *Uświęcające zadanie Kościoła*, red. P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, Lublin 1986, s. 76-80.
- Hofman M., *Czciciel Miłosierdzia Bożego*, „Niedziela”. Edycja przemyska 19/2017, s. VIII.
- Hofman M., *Życie sakramentalne w parafii Żurawica w okresie proboszczowania ks. prałata Stanisława Burczyka (1967-1996)*, w: *Ksiądz prałat Stanisław Burczyk 1921-2007*, red. M. Duda, Żurawica 2019, s. 41-51.
- Hordowski J., Pacanowski J., *Kosienice: zarys dziejów wsi i parafii*, Bolestraszyce 1998.
- Kulak T., *Parafia Kaszyce – wspomnienia*.
- *Odznaczeni*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 38(1938), z. 10/12, s. 326.
- Przytuła F., *Pozostałe akty kultu Bożego*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 3: ks. III: *Nauczycielskie zadanie Kościoła*, ks. IV: *Uświęcające zadanie Kościoła*, red. P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, Lublin 1986, s. 363-365.
- Rejman S., *Zarys dziejów parafii rzymskokatolickiej w Kaszycach (do 1918 r.)*, „Rocznik Przemyski” 33(1997), z. 3, s. 61-63;
- Sowula S., *Zarys dziejów wsi Kaszyce do 1944 roku*, Rzeszów 1994.
- Tylus S., *Leksykon polskich pallotynów (1915-2012)*, Ząbki 2013, s. 276-278.
- Wielgosz J. E., *Kaszyce 7 III 1943 r. Rokietnica – Czelatycy 8 III 1943 r. Kidałowice 27 VI 1943 r. (okupacja i pacyfikacja)*, Jarosław-Wałbrzych 2014.
- Wywiad przeprowadzony z ks. Janem Kostkiewiczem przez ks. Mariana Hofmana w dniu 16.09.2022 r.
- *Zamianowani*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 2(1902), z. 5, s. 191.
- *Zamianowani*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 4(1904), z. 5, s. 184.
- *Zmarli*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 4(1094), z. 4, s. 147.
- *Zmarli*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 19(1919), z. 8-12, s. 204.
- *Zmiany osobowe*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 40(1947), z. 11/12, s. 178.
- *Zmiany terytorialne*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” 34(1934), z. 3, s. 79.

ROMAN CATHOLIC PARISH ST. PETER AND PAUL IN KASZYCE DURING THE PERIOD OF PASTORSHIP OF FR. TADEUSZ KULAK IN THE YEARS 1971-2002

SUMMARY

This article presents the history of the Roman Catholic parish of St. Peter and Paul in Kaszyce during the period when its parish priest was Tadeusz Kulak, i.e. in the years 1971-2002. In addition to a short biography of the parish priest, the activities of the parish in various pastoral fields, starting from economic and material issues, then sacramental and teaching, were shown. In the economic and material part, special attention was paid to three investments: the construction of a catechetical house, the construction of a church and a rectory. The sacramental part presents the sacraments of: baptism, confirmation, the Eucharist, the anointing of the sick and the ministry related to burying the dead. The issue of priestly vocations in the parish was also presented. The part devoted to teaching refers to the catechetical teaching with a presentation of vicar priests who worked in the parish during this period, as well as to the proclamation of the word of God during liturgical celebrations, with particular emphasis on the retreats.

KEYWORDS: Roman Catholic Parish St. Peter and Paul in Kaszyce, Fr. Tadeusz Kulak.